

Vlaamse overheid

**Ministerieel besluit tot definitieve aanduiding van de ankerplaats
Zennegat en Battenbroek te Mechelen, Rumst en Willebroek**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007 en 10 oktober 2007;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 september 2007 tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats Zennegat en Battenbroek te Mechelen, Rumst en Willebroek;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 21 februari 2008;

BESLUIT:

Artikel 1. Zennegat en Battenbroek te Mechelen, Rumst en Willebroek wordt definitief aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde : Deze ankerplaats wordt gekenmerkt door een relatief vlak reliëf met beperkte niveauverschillen. Enkel de donken (heuvels) van Heindonk en Hooiendonk liggen zichtbaar hoger in het rivierenlandschap. Ten gevolge van de geleidelijke overgang van natte kleigronden, over drassige

veenbodems naar drogere zandgronden, heeft men op een eerder beperkte oppervlakte een ruime diversiteit aan bodemtypen. Dit kleinschalige rivierlandschap wordt dan ook gekarakteriseerd door een opvallende vegetatiekundige verscheidenheid met hooi- en graasweiden, broekbossen, loofbossen en heel wat kleine landschapselementen. Daarnaast is deze ankerplaats een belangrijk broed-, voedsel- en foerageergebied voor talrijke vogelsoorten;

2° historische waarde: De perceelstructuur van een groot gedeelte van de ankerplaats is doorheen de geschiedenis relatief stabiel gebleven. Talrijke kleine landschapselementen weerspiegelen tot op vandaag het eeuwenoude kleinschalige patroon. Deze ankerplaats is een belangrijke historische site omwille van de slag van 'Wahlem' (1576), toen de Spanjaarden en de Staten Generaal van het Zuiden het opnamen tegen de geuzen en de Staten Generaal van het Noorden. De historische waarde van het landschap wordt nog verhoogd door het voorkomen van enkele kasteeldomeinen (Battenbroek en Tibur), die reeds op de kaarten van De Ferraris (1777) worden vermeld, oude dijken (Langen dijk en delen van Weerdsche dijk) en enkele hoeven;

3° esthetische waarde: De esthetische waarde van het landschap wordt hoofdzakelijk bepaald door de kleinschaligheid en de afwisseling in structuur. Talrijke kleine landschapselementen, de kasteelparken en oude dijken dragen bij tot het schilderachtige karakter van het geheel. Van op de hoger gelegen rivierdijken van Zenne, Dijle en Nete zijn er weidse zichten op het rivierlandschap. De typische kleurschakering van groene weiden, grijsblauwe grachten en slootjes en de donkergroene opgaande struwelen en populierenbossen springt dadelijk in het oog. Het gehucht Zennegat, aan de samenvloeiing van de drie rivieren en de Leuvense Vaart is als een baken in het landschap. Naast enkele verspreid liggende hoeven is het de enige bebouwde kern in het open landschap. Ook de steilrand in het westen van de ankerplaats is opvallend zichtbaar vanuit de lager gelegen poldergraslanden;

4° ruimtelijk-structurerende waarde: Deze ankerplaats is een rivierlandschap dat ontstaan is door de samenvloeiing van de Zenne, de Dijle en de Nete. Deze 3 rivieren, de Leuvense Vaart, alsook het Zennegat (waar Zenne, Dijle en vaart samenvloeien) zijn de dominerende elementen in het landschap. Opvallend ook is de overgang van polder naar rivierduin, met een intacte steilrand, ter hoogte van Heindonk in het westen van het gebied. Met Rumst in het noorden, Walem in het oosten en Mechelen in het zuiden, betekent deze ankerplaats een mooi relict van open gebied, direct palend aan de verstedelijkte zone.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° Kasteel Tibur en de Netevallei:

- a) kasteel Tibur ten noorden van de Nete in de gemeente Rumst;
- b) de aanhorigheden: hoeve met schuur, duiventoren onder leien tentdak, orangerie en koetshuis;
- c) het park met waterpartijen en de ommuurde moestuin;
- d) de Grote Nete;
- e) oude Nete-arm;
- f) wilgenstruwelen;
- g) historische dijkstructuren;
- h) broekbossen, moeras, ruigten en rietland;

2° Battenbroek:

- a) de polder;
 - b) historische dijkstructuren en afwateringsgrachten;
 - c) populieraanplantingen;
 - d) El9-plas;
 - e) open weilanden;
 - f) bouwkundig erfgoed: kasteel Battenbroek met slotgracht en poortgebouw, kapel en kasteeldreef;
 - g) het bouwkundig erfgoed :
 - 1) Mechelen, Walem, Battenbroek z.n., Kapel van Onze-Lieve-Vrouw op de splitsing met de Blarenberghlaan;
 - 2) Mechelen, Walem, Battenbroek 20, Polderhoeve;
 - 3) Mechelen, Walem, Battenbroek, Kapel (ten Z-W van Polderhoeve);
 - 4) Mechelen, Walem, Battenbroek 22, alleenstaande villa;
- 3° Dijlevallei:
- a) oude Dijlearm (afgesloten meanders);
 - b) gehucht Zennegat (aaneengesloten rijhuizen aan beide zijden van de Leuvense Vaart);
 - c) Leuvense Vaart (kanaal Mechelen-Leuven) met jaagpaden (Zennegatvaart en Thiebroekvaart);
 - d) graasweiden;
 - e) historische dijkstructuren;
 - f) populieraanplantingen;
 - g) poelen en plassen;
 - h) rietmoeras, ruigten en wilgenstruwelen;
 - i) het bouwkundig erfgoed:
 - 1) Mechelen, Hogeweg 253, Hooghuis (voormalig Spaans fort);
 - 2) Mechelen, Zennegatsluis;
- 4° Zennevallei:
- a) graasweiden;
 - b) akkers;
 - c) populieraanplantingen;
 - d) poelen;
 - e) historische dijken en afwateringsgrachten;
 - f) bouwkundig erfgoed:
 - 1) Mechelen, Heffen, Hooiendonkstraat 97, Hooiendonkhoeve;
 - 2) Mechelen, Heffen, Hooiendonkstraat 100, paalschuur;
- 5° Heindonk en Hooiendonk:
- a) donk van Heindonk en Hooiendonk;
 - b) eikenbos;
 - c) heiderestanten;
 - d) akkers;
 - e) afwateringsgrachten;
 - f) bouwkundig erfgoed:
 - 1) Willebroek, Heindonk, Kleine Bergenstraat z.n., 't Vossekot (hoeve);
 - 2) Willebroek, Heindonk, Kleine Bergenstraat 8, hoeve;
- 6° De grote rivieren: Zenne, Dijle en Nete
- a) Zenne;
 - b) Dijle;
 - c) Nete.

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel, **25 JULI 2008**

Viceminister-president van Vlaamse Regering en
Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a curved flourish that ends in a small hook.

Dirk VAN MECHELEN